WIKIPEDIA

Mammuter

Mammuter (*Mammuthus*) var en slekt med elefanter som med ett unntak døde ut ved slutten av siste istid. Deres nærmeste nålevende slektning er asiatisk elefant. Flere arter er kjent.

Innhold

Etymologi

Beskrivelse

Historie

- Funn av rester
- Bruk i steinalderen
  - Helleristninger

Se også

Eksterne lenker

Etymologi

Fra russisk, *mamot/mamont/mamant*, avledet fra det tyrkiske språket yakut, *mamma* («jord»); fra ideen om at mammuter gravde i jorden som muldvarper.

Beskrivelse

Den hadde en kul på hodet og en foran på ryggen (spekk), og ryggen skrånet kraftig bakover. De nordlige mammutene hadde tykk pels, og om vinteren et opptil 12 cm tykt spekklag under huden. Støttennene var krumbøyde hos hannen. Hunnene hadde mindre og rettere støttenner.

Historie

Mammutelefanten var et arktisk dyr som i kvartær fantes både i Nord-Amerika og Eurasia. De holdt dels til på tundraen og dels i bjørkeskogbeltet.

Funn av rester

Mammuter	
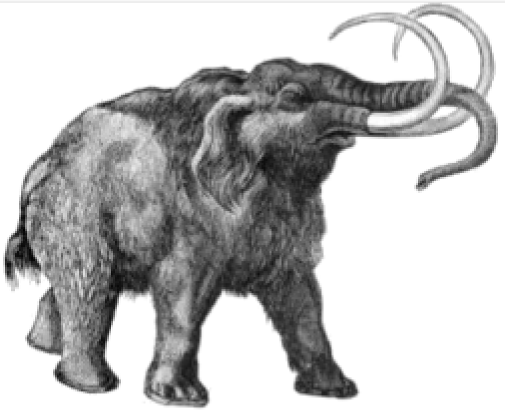	
Vitenskapelig(e) navn:	***Mammuthus*** Brookes, 1828
Norsk(e) navn:	mammuter
Biologisk klassifikasjon:	
Rike:	Dyreriket
Rekke:	Ryggstrengdyr
Klasse:	Pattedyr
Orden:	Snabeldyr
Familie:	Elefanter
Antall arter:	6
Habitat:	tundra, steppe
Utbredelse:	Nord-Amerika, Eurasia
Arter:	▪ kolombiansk mammut, *Mammuthus columbi* ▪ pygmémammut, *Mammuthus exilis* ▪ Jeffersons mammut, *Mammuthus jefferson* ▪ *Mammuthus meridionalis* ▪ ullhåret mammut,

	Mammuthus primigenius ■ steppemammut, *Mammuthus trogontherii* ■ sardinsk dvergmammut, *Mammuthus lamarmorae*

Mange steder i verden kan man finne rester av mammuter. I Norge (spesielt i Gudbrandsdalen) er det gjort 20 funn av tenner og skjelettrester etter mammut. Det er seks biter av kinntenner, elleve stykker av støttenner og fire deler av skjelettknokler. ^{14}C-datering av disse mammutrestene antyder at de stammer fra dyr som levde her for mellom 40 000 og 50 000 år siden.

Noen steder i verden har støttenner som man har funnet til og med vært brukt til elfenben. I Sibir har man funnet mammuter meget godt bevart nede i isen og jorda på grunn av permafrosten. Derfor vet man en del om hvordan dyret så ut og hva det spiste.

Bruk i steinalderen

Steinaldermenneskene jaktet på mammutene og brukte sikkert støttennene og andre deler av dyret til forskjellige formål. Støttennene kunne brukes som materialer når de laget noen små hytter.

Helleristninger

På hulemalerier og helleristninger kan man se mange bilder av mammuter sammen med andre dyr. Man har også funnet bilder av drepte mammuter sammen med mennesker.

Se også

- Lyubamammuten

Eksterne lenker

- (en) *mammuter* (https://eol.org/pages/3014669) i Encyclopedia of Life
- (en) *mammuter* (https://www.gbif.org/species/4825832) i Global Biodiversity Information Facility
- (en) *mammuter* (http://fossilworks.org/bridge.pl?a=taxonInfo&taxon_no=43266) hos Fossilworks
- (en) *mammuter* (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/Taxonomy/Browser/wwwtax.cgi?mode=Info&id=37348) hos NCBI
- (en) *Kategori:Mammuthus* – bilder, video eller lyd på Wikimedia Commons
- *Mammuthus* – detaljert informasjon på Wikispecies
- Norske mammutfunn (https://web.archive.org/web/20051223211241/http://natmus.uio.no/palmus/mammut/)

Hentet fra «https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Mammuter&oldid=20126982»

Denne siden ble sist redigert 24. jan. 2020 kl. 14:15.

Innholdet er tilgjengelig under Creative Commons-lisensen Navngivelse-Del på samme vilkår, men ytterligere betingelser kan gjelde. Se bruksvilkårene for detaljer.